

# A empregabilidade dos graduados en Pedagogía. Un reto para a USC



REVISTAGALEGA  
DE EDUCACIÓN  
PUBLICACIÓN DE NOVA ESCOLA GALEGA

ISSN: 1132-8932

Páx. 80-82

**Jesús García Álvarez**

Facultade de Ciencias da Educación (USC)

jesus.garcia.alvarez@usc.es

**Miguel A. Santos Rego**

Facultade de Ciencias da Educación (USC)

miguelangel.santos@usc.es

## INTRODUCCIÓN

Estudo e esforzo forman parte do día a día dos universitarios no percorrer dos estudos de grao. Pero, cal é o resultado de cinco anos de exames, biblioteca e horas de traballo? A esta pregunta tentamos dar resposta analizando o proceso de formación e inserción socio-laboral dos graduados en Pedagogía pola Universidade de Santiago de Compostela, xunto á idea de deseñar liñas teóricas e metodolóxicas que favorezan a toma de decisións sobre o título.

No fondo deste tema hai máis que unha análise de resultados sobre unha determinada titulación. Hai tamén unha filosofía da educación que entende a universidade desde a súa elevada responsabilidade formadora e, polo tanto, ao servizo da formación e a aprendizaxe como procesos de construción humana ante os enormes retos das sociedades actuais.

Os nosos obxectivos de partida conectan, por unha banda, coa teoría que sustenta e define o proceso de inserción laboral dos egresados universitarios. E por outro, co modo en que se concreta este proceso para os titulados en Pedagogía nun contexto como o de Galicia, onde tales estudos só se imparten na Universidade de Santiago de Compostela.

## PROCEDEMENTO METODOLÓXICO

A aproximación á realidade realizouse con carácter principalmente exploratorio e descritivo, situándonos ante unha metodoloxía de carácter cuantitativo, cuxos datos foron obtidos mediante a utilización de cuestionarios. Concretamente, un dirixido a estudantes de último curso do Grao en Pedagogía, e outro dirixido a egresados.

Ambos instrumentos incluían datos sobre os titulados en Pedagogía desde o último ano dos

seus estudos ata os cinco anos posteriores a concluílos, polo que o noso traballo responde á tipoloxía propia dos estudos lonxitudinais.

Así mesmo, os datos recompilados por medio dos cuestionarios foron triangulados coa información obtida a través dun grupo de discusión realizado con empregadores e responsables de organizacións nas que traballan titulados en Pedagogía. É así como o estudo adquiriu tamén unha tinguidura de corte cualitativo, proxectando a investigación segundo un enfoque metodolóxico mixto.

Neste senso, observamos estudos con similar orientación (Almerich, Díaz-García, Cebrián-Cifuentes e Suárez-Rodríguez, 2018; Jiménez Vivas, 2007; Pineda-Herrero, Agud-Morell e Ciraso-Calí, 2016; Ventura e Martínez Olmo, 2007), cuxos obxectivos xiran en torno á descrición do proceso de inserción laboral deste profesional, é dicir, constitúen aportacións de sumo interese para o noso traballo en tanto que facilitan a realización de análises comparativas.

## FORMACIÓN UNIVERSITARIA

No que se refire aos nosos resultados, observamos un alumnado que, fundamentalmente, accedeu aos seus estudos por vocación, a pesar de que para moitos a Pedagogía constituía unha segunda opción. Non obstante, esta opinión varía a medida que o grao se consolida na Facultade de Ciencias da Educación, o que, sen dúbida, resolve un dos principais obstáculos identificados por alumnos e egresados, isto é, a escasa definición das saídas profesionais asociadas ao título. Así e todo, a satisfacción coa formación recibida é moi elevada, sendo moitos os que cursarían de novo os mesmos estudos.

## SITUACIÓN NO MERCADO DE TRABAJO

Unha vez concluídos, son poucos os graduados que se encontran traballando, polo menos no seu primeiro ano de egreso, o que os anima a continuar a súa traxectoria académica buscando, sobre todo, unha maior especialización a través de estudos de mestrado. A escasa empregabilidade destes titulados presenta unha forte compoñente estrutural, ligada directamente ao recoñecemento social do pedagogo como profesional. Tanto graduados como empregadores coinciden en que o recoñecemento social constitúe un dos factores que máis afecta a este titulado, demandando unha maior implicación do contexto, fundamentalmente académico, pero tamén laboral, en aras ao establecemento como propios daqueles ámbitos profesionais para os que se está formando.

Aqueles que atopan emprego, presentan relacións contractuais baseadas na temporalidade, traballando por horas ou a tempo parcial. Ademais, afirman desenvolver funcións propias da súa figura profesional, sendo o ámbito da educación o que máis graduados emprega.

## DIFICULTADES DE ACCESO AO EMPREGO

Estudantes e egresados insisten na escasa contribución da universidade no desenvolvemento de certos elementos que teñen por verdadeiras dificultades para a súa inserción laboral. Así, a falta de información e formación específica, vinculadas directamente á educación universitaria, son as dúas dificultades máis sinaladas polo alumnado e sobre as que, pola súa natureza, cabería esperar unha proposta de mellora por parte da institución universitaria. Pola súa banda, a falta de experiencia laboral constitúe outra das dificultades con máis influencia na

empregabilidade. É polo que se espera da universidade un aumento dos seus vínculos co tecido empresarial, axudando ao alumnado a adquirir experiencia acreditada que aumente as súas posibilidades de acceso a un posto de traballo.

## APORTACIÓNS DA UNIVERSIDADE

Con todo, a universidade ten contribuído á empregabilidade dos seus graduados, sobre todo nas cuestións vinculadas ao propio desenvolvemento persoal, pero tamén a competencias como a adaptación a novas contornas, traballo en equipo, resolución de problemas e asunción de responsabilidades. Competencias que, polo seu carácter transversal, son fundamentais no desenvolvemento profesional.

Na mesma liña, débese agregar que o acceso a determinados recursos que coadxuvan á vinculación do estudante co seu futuro profesional volveuse imprescindible, máis aínda se consideramos as actuais lóxicas de filtración e contratación de titulados; o cal pon de manifesto a necesidade de aumentar, en relación con isto, a interconexión entre a política educativa e a política de emprego. Dun lado, establecendo mecanismos que permitan ás empresas trasladar as súas necesidades ás universidades, xerando así novos eixes de investigación. E doutro, axustando a aprendizaxe ás esixencias reais do sector produtivo, formando profesionais nun marco sólido e coherente coas demandas que se derivan das necesidades do mercado de traballo.

## CONCLUSIÓN

No acceso ao emprego resulta de vital importancia a información e orientación por parte da universidade, tanto na etapa educativa como profesional, de xeito continuado, permitindo a estudantes e profesionais, en calquera momento das súas



vidas, identificar as súas capacidades, competencias e intereses, así como adoptar decisións educativas, formativas e ocupacionais.

É necesario re-diseñar un título con sentido pleno, non só no seu contexto académico singular, senón no conxunto da edu-

cación superior. Foi a falta de recoñecemento profesional unha problemática constante para pedagogas e pedagogos no tecido social.

O noso enfoque non é o dunha educación supeditada ao mercado de traballo, pero o que non podemos esquecer é que

os graduados esperan que a súa universidade lles proporcione as ferramentas necesarias para afrontar unha das etapas máis complexa das súas vidas, a transición á vida activa.

Nun mercado de traballo competitivo necesitamos profesionais capaces de desafiar os problemas do século XXI. A universidade constitúe o berce do saber, do coñecemento e do futuro, institución privilexiada no percorrer formativo de mozas e mozos que optan a un emprego cualificado, pero tamén parte responsable da súa transición ao mundo do traballo, momento no que ten lugar a transferencia de coñecemento á sociedade, culminación da terceira misión da universidade. ■



- ALMERICH, G., DÍAZ-GARCÍA, I., CEBRIÁN-CFUENTES, S. e SUÁREZ-RODRÍGUEZ, J. (2018). Estructura dimensional de las competencias del siglo XXI en alumnado universitario de educación. *RELIEVE*, 24 (1), 1-21.
- JIMÉNEZ VIVAS, A. (2007). Aproximación a un diagnóstico comprensivo sobre la formación y la inserción laboral en la titulación de Pedagogía de la UPSA. *Papeles Salmantinos de Educación*, 8, 95-117.
- PINEDA-HERRERO, P., AGUD-MORELL, I. e CIRASO-CALÍ, A. (2016). Factores que intervinen en la inserción laboral de los titulados en Educación en tiempo de crisis: un estudio sobre Cataluña. *Revista de Educación*, 372, 141-168.
- VENTURA, J. e MARTÍNEZ OLMO, F. (2007). Inserció laboral i empleabilitat en el marc de l'Espai Europeu d'Educació Superior: el cas de la Facultat de Pedagogia de la Universitat de Barcelona. *Temps d'Educació*, 32, 99-117.